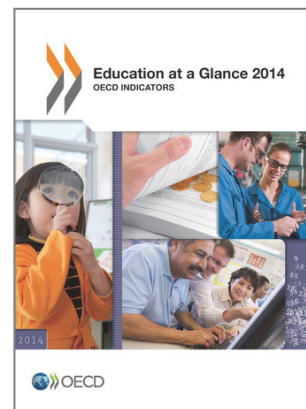

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2014

OECD Indicators

Summary in Hungarian

Olvassa el a teljes könyvet az alábbi témában: 10.1787/eag-2014-en

Oktatási körkép 2014

OECD-mutatók

Összefoglalás magyarul

Az oktatáshoz való kibővült hozzáférés biztosította előnyök megosztása nem igazságosan történik

Folyamatosan bővül az oktatáshoz való hozzáférés és egyre nő a magas szintű olvasási-szövegértési készségekkel rendelkező felnőttek aránya, ugyanakkor az oktatásnak és a készségeknek az egyének életkilátásaira gyakorolt jelentősen megerősödött hatásának következtében egyre mélyül a társadalmi-gazdasági megosztottság.

A munkaerőpiac a magas szintű iskolai végzettséget és a magas szintű szaktudást jutalmazza

Vizsgáljuk meg a foglalkoztatási helyzetet. A felsőfokú végzettségű felnőttek átlagosan több mint 80%-a alkalmazásban áll, szemben a felső középfokúnál alacsonyabb szintű végzettséggel rendelkezők kevesebb mint 60%-ával. Ugyanakkor a felsőfokú végzettségűek, különösen a fiatal felnőttek sem immunisak a munkanélküliségre. Az OECD-országok átlagát tekintve a felsőfokú végzettséggel rendelkező felnőttek körében a munkanélküliségi ráta 2012-ben 5,0% volt (2008-ban még csak 3,3%), ám a 25–34 évesek körében 7,4%-ot tett ki (a 2008-ban mért 4,6%-hoz képest). Ezzel szemben a felső középfokú végzettséggel nem rendelkező 25–34 évesek körében a munkanélküliségi ráta 2012-ben már 19,8%-ra emelkedett (sőt, egyes országokban még ennél is magasabbra szökkent) a 2008-ban mért 13,6%-ról. Ezek az adatok újra megerősítik, hogy a közelmúltbeli gazdasági válság az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező fiatal felnőtteket sújtotta a legerősebben (A5-ös mutató).

A készségek hiánya csak erősíti a munkanélküliség kockázatát – még a hasonló szintű végzettséggel rendelkező emberek között is. A felnőttek készségeit vizsgáló felmérésben résztvevő 24 ország és szubnacionális régió átlagát tekintve például a felső középfokú végzettséggel nem rendelkező, ám közepes szintű olvasási-szövegértési készségekkel bíró felnőttek 5,8%-a volt munkanélküli 2012-ben, szemben a hasonló iskolai végzettséggel rendelkező, ám alacsony szintű olvasási-szövegértési készségekkel bíró felnőttek 8,0%-ával. A felsőfokú végzettséggel rendelkező felnőttek körében is hasonló a helyzet: az alacsonyabb szintű olvasási-szövegértési készségekkel rendelkezők körében 3,9%-os volt a munkanélküliség, míg a legmagasabb szintű olvasási-szövegértési készségekkel bírók körében ez az arány csak 2,5%-ot tett ki (A5-ös mutató).

A jövedelmi adatok is azt mutatják, hogy szélesedik a szakadék az oktatási értelemben vett „gazdagok” és „szegények” között. Az OECD-országokban a felsőfokú végzettségű felnőttek átlagosan 70%-kal keresnek többet a felső középfokú végzettséggel rendelkezőknél. A készségek terén jelentkező különbségek is hatással vannak a jövedelmekre, még az azonos szintű iskolai végzettséggel rendelkezők között is: a legmagasabb szintű olvasási-szövegértési készségekkel bíró, felsőfokú végzettséggel rendelkező felnőtt átlagosan 45%-kal keres többet egy hasonló iskolai végzettséggel rendelkező, ám

a legalacsonyabb szintű olvasási-szövegértési készségekkel rendelkező felnőttnél a felnőttek készségeit vizsgáló felmérés adatai szerint (A6-os mutató).

Az országok zömében gyakoribb az abszolút felfelé irányuló mobilitás az oktatásban, mint a lefelé irányuló mobilitás

Az oktatási rendszerek kibővülése – mind a felső középfokú, mind a nem felsőfokú és a felsőfokú posztsekunder oktatási szinten – számos OECD-országban lehetőséget adott a 25–34 év közötti korosztálynak arra, hogy szüleiknél magasabb iskolai végzettséget szerezzenek. A felnőttek készségeit vizsgáló 2012. évi felmérésben (mely az OECD felnőttek kompetenciáját felmérő PIAAC elnevezésű nemzetközi programjának eredményeképpen született) részt vevő OECD-országokban a fiatalok átlagosan 32%-a szerzett szüleiénél magasabb iskolai végzettséget, míg mindössze 16%-uk nem érte el szülei iskolai végzettségének szintjét. Észtország, Németország, Norvégia és Svédország kivételével az oktatás terén az abszolút felfelé irányuló mobilitás az összes országban gyakoribb az abszolút lefelé irányuló mobilitásnál. Az oktatás kibővülése különösen Franciaországban, Írországban, Olaszországban, Koreában, Spanyolországban és az Orosz Föderációban volt hangsúlyos, mely országokban a felfelé és a lefelé irányuló oktatási mobilitás közötti különbség 30 százalékpont vagy annál is több (A4-es mutató).

Egyéb megállapítások

- Ma már a 25–34 évesek csaknem 40%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezik; ez az arány 15 százalékponttal magasabb, mint az 55–64 évesek körében (A1-es mutató).
- Átlagosan 10 százalékponttal nőtt a különbség a legmagasabb szintű olvasási-szövegértési készségekkel rendelkező idősebb és fiatalabb felnőttek részesedése között (A1-es mutató).
- Az OECD-országok zömében az oktatás ma már a legtöbb gyermek számára jóval 5 éves kora előtt megkezdődik. Az OECD-országokban a 4 évesek több mint háromnegyede (84%-a) vesz részt koragyermekkorai és alapszintű oktatásban; azon OECD-országokban, melyek egyben az Európai Unió tagállamai is, a 4 évesek 89%-ára igaz ugyanez (C2-es mutató).
- A felső középfokú tanulmányaikat megkezdő diákok mintegy 72%-a fejezi be a megkezdett képzést a képzés elvégzésére előírt elméleti időtartamon belül. Még plusz két évet adva felső középfokú tanulmányaik befejezésére, az OECD-országokban a diákok átlagosan 87%-a fejezi be sikeresen tanulmányait a befejezésre előírt időpontot követő két éven belül (A2-es mutató).
- Az OECD-országok átlagát tekintve 2012-ben a 15–29 éves korosztály 49%-a vett részt az oktatásban. A fennmaradó 51%-ból 36%-nak volt munkája, 7% munkanélküli, 8% pedig gazdaságilag inaktív volt (C5-ös mutató).
- A felsőfokú intézmények és kisebb mértékben az általános iskola előtti nevelési intézmények részesednek a legnagyobb arányban a privát forrásokból származó finanszírozásból: 31, illetőleg 19 százalékkal. Az oktatási intézmények állami finanszírozásának mértéke – az összes szintre vonatkozóan összevontan – 2000 és 2011 között Olaszország kivételével az összes összehasonlítható adatokkal rendelkező országban növekedett. Mivel azonban egyre több háztartás vesz részt az oktatás költségeinek viselésében, a privát finanszírozás mértéke az országok több mint háromnegyedében még nagyobb arányban növekedett (B3-as mutató).
- Míg 2005 és 2011 között az oktatásra fordított állami kiadások aránya az országok kétharmadában csökkent, addig rövidebb távon, a 2008–2011 közötti időszakban – a gazdasági válság csúcspontján – az oktatásra fordított állami kiadások az elérhető adatokkal rendelkező 31 ország közül 16-ban gyorsabb ütemben emelkedtek (vagy lassabb ütemben csökkentek), mint az összes egyéb szolgáltatásra fordított állami kiadások (B4-es mutató).
- Az elérhető adatokkal rendelkező 35 országból csak négyben követelmény, hogy a bölcsődei-óvodai pedagógusok mesterfokozattal rendelkezzenek. Ezzel szemben a felső középfokú oktatási intézményekben általános tantárgyakat tanító pedagógusokkal szemben az elérhető adatokkal rendelkező 36 országból 22-ben áll fenn ez a követelmény (D6-os mutató).
- A pedagógusok szakmai továbbképzése az elérhető adatokkal rendelkező OECD- és partnerországok mintegy háromnegyedében kötelező az összes oktatási szinten. Míg a szakmai továbbképzést 17 ország az összes alsó középfokú intézményben tanító pedagógustól megköveteli, 8 országban pedig ehhez a feltételhez kötik az előléptetést vagy a fizetésemelést, addig 6 országban nincs ilyen követelmény (D7-es mutató).
- 2012-ben több mint 4,5 millió diák vett részt felsőfokú oktatásban az állampolgársága szerinti országon kívül. A nemzetközi diákok aránya Ausztráliában, Ausztriában, Luxemburgban,

Új-Zélandon, Svájcban és az Egyesült Királyságban a legnagyobb az adott ország összes felsőfokú képzésben tanuló diákjának százalékához viszonyítva (C4-es mutató).

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

Olvassa el a teljes angol nyelvű verziót az OECD online könyvtárában, az OECD iLibrary-n!!

© OECD (2014), *Education at a Glance 2014: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2014-en